

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Tretje upravno leto vipavske železnice.

Upravni svet imenovane železnice je bil sklican dne 18. aprila t. l. v sejo na Dunaj, da pregleda in razpravlja račune za tretje upravno leto ter določi dnevni red za občni zbor, ki je sklican v dan 9. maja t. l.

Prometni račun za leto 1905 kaže, da napreduje železnica prav dobro ter da se more všteti med najboljše avstrijske lokalne železnice. Prometni koeficient za lansko leto, t. j., razmerje med dohodki in vsemi potrebščinami, ki je kazal lani 82,18%, padel je letos uže na 78,92. Ko se zniža ta na 0%, pride še le moment, ko bodo tudi osnovne delnice aktivne.

Na prvi pogled se vidi ta izid neugoden; a v primerju z drugimi lokalnimi železnicami, pri katerih znaša prometni koeficient celo 150 in več odstotkov, je izid zelo povoljen.

Da pa ne bode v tem oziru nobene rekriminacije, navajamo v pojasnilo sledeče podatke iz računa z gube in dobička za l. 1905:

Potrebščine znašajo: Za 4% obresti od prioritetnih delnic, katerih je v prometu še 747 a K 4000, znesek 119.706 K 67 h. Dotacija za obresti in amortizacijo teh delnic po načrtu 8537 K 38 h (2 delnici a 4000 K se morata vsako leto amortizirati). Za upravne stroške gre 9.063 K 14 h. Vse potrebščine skupaj znašajo torej 137.307 K 19 h.

Temu nasproti stojé sledeči zneski v pokritju navedenih potrebščin: Saldo obrestij družbenega imetja 283 K 65 h in prometni preostanek leta 1905, t. j., čist dobiček, kateri daje podjetje neoziraje se na glavnicu in stroške za zgradbo, v znesku 44.112 K 91 h. Skupaj imamo torej v pokritju gori navedenih potrebščin vsoto 44.396 K 56 h.

Potemtakem mora založiti država v pokritje vseh potrebščin vipavske železnice za l. 1905 znesek 92.910 K 63 h.

Za prvo upravno dobo je morala založiti država 136.208 K 93 h, za drugo pa 101.732 K 16 h in za lani 92.910 K 63 h, kar kaže, da se dohodki železnice od leta do leta množé. Po statutu ima vlada pravico do povrnitve vseh teh za-

loženih in izplačanih zneskov, a potem šele bi prišel letni prometni prebitek po pokritju vseh letnih potrebščin v pošteve z ozirom na obrestovanje osnovanih delnic. To naj si zapomnijo oni gospodje, ki govoré o znižanju železniške rentabilite po podaljšanju sedanje proge do Št. Vida ter dajajo upravnemu svetu nasvete, naj silijo vlado v poddržavljenje železnice.

Kar se prometnega računa za upravno leto 1905 tiče, omejiti se moramo samo na glavne točke. Kdor hoče imeti podrobne podatke, naj se obrne z dopisnico na upravni svet, kateri mu gotovo pošlje tiskano poročilo o tretjem občnem zboru, v katerem najde vse tozadevne podrobnosti.

Ta račun kaže na dohodkih za osebni promet 85.287 K 10 h, za prevažanje vojaštva 461 K 01 h, za prtljago 978 K 82 h, za brzovoznino 2.653 K 56 h, za vozno blago 77.326 K 68 h in za različne prejemke 624 K 78 h. Skupaj znašajo torej dohodki 167.331 K 95 h.

Stroški se sestavljajo pa tako-le: Za osrednje vodstvo 1.608 K 52 h, za nadzorstvo in vzdrževanje železnice 30.783 K 17 h, za postajne urade in prometno službo 25.687 K 03 h, za vzdrževanje voznega parka, za premog in druga sredstva 23.955 K 82 h. Ti pravi prometni stroški znašajo skupaj torej 82.034 K 54 h.

K tem je pristeti še 41.184 K 50 h drugih stroškov za koleke in pristojbine, za odškodnino ptujih vagonov in ptujega osobja (20.301 K 57 h), za odškodnino na zemljiščih, za dopjeve pri zavarovanju proti nezgodam, za nagrade, za zemljarino in doklade, za hišarino in doklade, za obresti, zavarovalnino in druge male potrebščine.

Vsi prometni stroški so znašali leta 1905 potemtakem 123.219 K 04 h, tako da je bilo čistega prometnega dobička 44.112 K 91 h, kakor prej navedeno.

Podrobni razkazi kažejo, da postopa železniška uprava zelo varčno v vsakem oziru; grajati bi bilo le to, da so se morali preložiti skoro uže vsi pragi, kar je znižalo dohodke predlanskim za 8.661 K 19 h, lani pa za 13.076 K 91 h. Upravni svet je storil tudi v tem oziru svojo dolžnost, žalibog, da proti faktom je boj brezuspešen.

da ga bo moral imeti. Gotovo je on takrat mojega tako zblaznil, da si je upal blekniti kaj takega,“ kramljala je žena sama s seboj.

II.

Pozno zvečer se vrne Konfuzelj.

O vsem, kar se je bilo izvršilo popoldne doma, ni vedel ničesar.

Konfuzeljka ga ni čakala, ampak pustila mu je večerjo v kozici, ki jo je zagrebla v gorak pepel in šla k počitku.

Prvo, kar je napravil Konfuzelj prišedši domov, je bilo to, da je povžil večerjo kar v kuhinji. Nato ugasne luč in se odpravi spat v temi, da ne bo dramil soproge. Bil je izmučen in truden. Toda ni še napravil v spalnici dobrih dveh korakov, kar zadene z ного ob neko stvar tako hudo, da se spotakne in telebne z glasnim ropotom z dotičnim predmetom vred po tleh.

Neroda, vse bo razbil.

„Ali ne moreš pogledati, kam stopiš,“ zavpije žena.

„Če pa je tema,“ odgovori pohlevno Konfuzelj, dvigaje kosti svojega rojstva

Dopisi.

Iz goriške okolice. — Izv. dopis. (Javna prošnja na naslov naših državnih poslancev!) Že leta 1897. so vložile občine Sovodnje, Št. Andrež, Miren, Bilje, Vrtojba, Renče, Opatjeselo, Temnica in Vojsčica po cestnem odboru prošnjo na c. kr. namestništvo v Trstu, da bi se odpravila mitnica na mostu čez Vipavo v Rubijah. Enako prošnjo je leta 1898. podal tudi cestni odbor za gradiški okraj. Toda, dasi je naš cestni odbor obe ti prošnji z vso vnemo podpiral, ni bilo rešitve do maja meseca 1900. in ta je bila neugodna. Namestništvo je namreč izjavilo, da „ker ni dokazan javno-pravni naslov za obstanek omenjene mitnice, ne obstaja ta mitnica po obstoječih mitniških predpisih za politična oblastva in da se ona tudi ne morejo vtikati v stvari zadevajoče pobiranje pristojbin na omenjenem mostu.“

Proti temu odloku je cestni odbor vložil vsestransko vtemeljeni utok dne 14. junija 1900. na ministerstvo za notranje zadeve in, kakor smo se prepričali v uradu cestnega odbora, je ta tudi pozneje večkrat prav nujno podrezal na kompetentnem mestu, da bi se sporno vprašanje radi rubijske mitnice slednjič rešilo! A do sedaj vse zaman in če je res, kar je izjavil neki višji politični funkcionar v Gorici, ne bode ta zadeva nikdar rešena!

Mi pa nočemo verjeti, ker menimo, da so državna oblastva dolžna, zakonito vložene prošnje in uloge po zakonitih predpisih rešiti!

V naši državi velja gledé mitnic na neerarnih cestah, da spadajo vse dotične zadeve v področje političnih oblastev. To pravilo je tudi izraženo v § 20. cestnega zakona iz leta 1894., kateri določuje, da je državni upravi dovoljevati pobiranje cestnine in mostnine ter odločevati, kadar gre za oprostitev od mitnine, za postavljanje in prekladanje mitnic na cestah katere koli vrste!

Ko se je postavila mitnica kraj rubijskega mosta, je bila dotična cesta občinska, torej javna, zdaj je okrajna. Prej in slej je pristopalo c. kr. namestništvu dovoljevati mitnico, oziroma pobiranje mostnine; brez njegovega dovoljenja

ter prižge brž luč, da bi se mu ne pripetilo zopet kaj enakega.

Ko se ozre na predmet, ki ga je bil prisilil, da je tako neljubo poljubil pod, vidi kolo.

„Oh bicikelj, bicikelj, kolo, Lojzka, kolo, predraga Lojzka, ali je vidiš kolo, glej, glej kolo! Lojzka, glej ga no vendar,“ krikne ves iz sebe in poskoči skoraj do stropa.

Pusti ga pri miru; kolo ni naše, ampak Karličovo. Zastavil mi ga je za sto kron. Spat pojdi, pa tiho, da ne narediš še kake neumnosti,“ odgovori mu žena ne baš prijazno.

Konfuzeljka radost in navdušenost sta bili pri kraju. Spoznal je položaj in zakaj se gre. Žalostno se vleže vga-snivši luč.

Toda sanjal je pa vendarle o kolesu navzlic prevari.

Vozil se je po glavni cesti proti Trstu; in koder je srečal kakega voznika ali človeka, vsakokrat je lepo pozvonil, da se mu je lahko umaknil vsakdo o pravem času.

bi se ne bila smela nikdar postaviti mitnica na rubijski most. Ker se je pa vendar postavila, njen obstoj ni oprt na noben javno pravni naslov. In kaj bi moral biti temu naravni in neizogibni nasledek?! Prav gotovo ta, da pristojna politična oblast odredi, česar treba, da se mitnica takoj odpravi; kajti edino politično oblastvo ima pravico odločevati o tem! Saj je tudi c. kr. najvišje sodišče dogovorno z ministerstvom za notranje zadeve z razsodbo dne 10. januarja 1860. št. 130 izjavilo, da imajo o takih spornostih soditi samo politična oblastva, ker je podlaga mitnicam mitniški privilegij in ker se dotične upravne naredbe in tarife odtežajo sodnijski pristojnosti.

Gledé pa na to, da naš cestni odbor čaka že blizo 6 let zastoj na rešitev vložene utoka; gledé na to, da je državna uprava odpravila vse mitnice na državnih cestah in da je tudi cestni odbor opustil vse svoje mitnice, zato pa enakomerno obložil vse občine svojega okraja z dokladami na izravne davke; gledé na to, da se občinam ob okrajni cesti Št. Andrež-Rubije očitna krivica godi, ker morajo zraven enakih doklad plačati tudi mostnino, ki se ne pobira na nobeni drugi cesti; — gledé na to, da morajo ravno tisti, kateri plačujejo največ doklad, kakor tovarnarji v Biljah, Rupi itd. plačevati tudi največ mostnine radi prometne zveze z rubijsko postajo, da je torej mitnica v nadlego in krivico vsem prizadetim občinam in njihovu prebivalstvu — zdi se nam potrebno, da javnim potom naprosimo naše gospe državne poslance, naj blagovolé bodisi z interpelacijo v državnem zboru, bodisi na drug primeren način potrkati na pristojnem mestu in doseči, da se proglasi zgoraj navedenim zakonom odgovarjajoča razsodba! —

(Sledé podpisi tovarnarjev in posestnikov iz Bilj, Rupe, Orehovlja in drugih prizadetih krajev).

Opomba uredništva. Znano nam je, da državni poslanec dr. Gregorič se je bavil s to zadevo na Dunaju, še ko je bila v rokah dvernega svetnika grofa Marenzija, ter da vsa zadeva se spravlja na zasebno-pravno polje, kajti železni rubijski most čez Vipavo, ki veže okrajno cesto na levem in desnem bregu te vode, je last barona Bianchija,

Pa kako izvrstno se je znal voziti, ne da bi se bil preje kaj učil. Kar sedel je na tisto sedlo in se peljal. In pa kako je slo, slo; „le tam pred Komnom, tam pri tistem kalu, kjer napajajo Kraševci živino, tam bo treba bolj paziti,“ si misli; zato se popravi in zravna ter krepko prime za držalo, ki služi pri kolesu tako, kakor krmilo pri ladji. — Srečno je prišel Konfuzelj že prav tik kala.

„Hvala Bogu! tudi tod mimo zdrknem,“ si pravi poln zaupnosti; „ali — hencajte, pramiš, kaj pa, da sem mogel zadeti ravno ob tisto gorjaco, da vendar nisem pogledal. Kaj bo to, oho! — ruk, ruk je naredilo kolo, Konfuzelj se zeziblje in poskoči z zornim životom; štrbunk — „jejš — o jej, pomagajte! zavpije in se prekucne, a ne s kolesom v kal, ampak poglavi s postelje.“

(Dalje pride.)

LISTEK.

Konfuzelj v Benetkah.

(Dalje.)

Takoj jo obide slutnja, da ne bo izgube, ako ga vzame, marveč gotovo še dobiček.

„Naj bo! vam pa posodim, toda konec meseca mi jih morate vrniti, ker bom denar potrebovala, drugače prodam kolo,“ ga potolaži z milejšim glasom.

„Že prav, že prav, nič se ne bojte,“ odgovori Karlič in se namuzne, ko mu ženica odšteje denar.

Nato pogleda Konfuzeljka zastavljeno kolo še enkrat, potem ga pa varno vzdigne in nese naravnost v spalnico, kjer ga pokrije s čistim koeem, boječ se, da bi ne zarjavelo ali se pokvarilo kako drugače.

„Hm, dobro bo, če pridobim kakih deset ali dvajset kron, bo vsaj za obresti. Karlič mi že tako nikdar ne vrne denarja. Kolo pa prodam svaku na Vrsnem, on ga kupi gotovo, ker ga kot pismoša potrebuje; saj vedno pravi,

ki kot občinski predstojnik in javni funkcionar je za to, da se mitnica odpravi, kot zasebnik, ki je po svojem pravnemu upravičenju pobirati mitnino, pa noče opustiti te dozdavne ali resnične pravice brez primerne odškodnine. Zato se je že uvaževala misel, da bi cestni odbor goriški preložil okrajno cesto ob prehodu čez Vipavo proti njenemu izlivu ter napravil nov most na svoje stroške. V tem slučaju bi baron Bianchi ne smel pobirati mitnina na novem, ampak le na svojem sedanjem mostu. Baron Bianchi to sam priznava in temu pritruje. — Naj pa bo stvar takšna ali takšna, državni uradi so na vsak način dolžni, da rešijo prošnje in pritožbe, vložene v tej zadevi; kajti stranke imajo pravico od državnih uradov zahtevati, da dobijo na svoje vloge pravočasno odgovor.

Politični pregled.

Politični položaj.

Križa za krizo, to je znamenje sedanjega časa. Komaj se je — če tudi le začasno — rešila ogrska kriza, sledila ji je kaj za petami avstrijska, katere preti, kakor poročajo listi, prav resno Gautschevemu ministerstvu. Z Dunaja prihaja važna vest, da je baron Gautsch ponesrečil s svojimi kompromisnimi predlogi in pogajanjmi za parlamentariziranje ministerstva. Načrti barona Gautscha da so se razbili zlasti ob doslednem odporu Poljakov, pa tudi Jugoslovani da so sedaj razsrjeni, ker se jih je na rečenih pogajanjih popolnoma prezrlo. Tudi v češkem klubu se kaže pojavljajo huda navskrziža, tako da je baron Gautsch izgubil vsako nado do sporazumljenja glede parlamentariziranja ministerstva. Brez tega pa zopet ni misliti na potrebno večino za predlog o volilni reformi. Baron Gautsch da je že sklenil odnehati od svojih načrtov. Zahteval da bo od parlamenta le rešitev nekaterih nujnih zakonov, a po zasedanju delegacij hoče razpusiti državni zbor in — odstopiti. Njegov naslednik bi potem razpisal nove volitve na podlagi starega volilnega reda in predložil novemu parlamentu nov načrt volilne reforme. Drugi pa pravijo celo, da bo državni zbor že ta teden razpuščen, ako se ne posreči kompromis. In zopet tretji so hoteli vedeti, da je baron Gautsch že podal svojo ostavko. Vse to so pa le ugibanja, ki so vedno na dnevnem redu, ko se bližamo kakim spremembi v javnem političnem življenju. Kakor zatrjuje baron Gautsch, tako zatrjujejo tudi drugi parlamentarci, ki so imeli priliko pogovarjati se s cesarjem o volilni preosnovi, da hoče cesar odločno, da postane volilna preosnova zakon. In ravno temu, da bi postala predložena volilna reforma zakon se upirajo nekatere uplívne parlamentarne stranke, ki se ne morejo ali nočejo v tem pogledu sporazumeti. Kaj bi torej koristilo volilni preosnovi, ako bi dobil tudi Gautsch drugega naslednika, dokler se niso stranke glede iste sporazumele? Zaradi tega pa ni tudi verjetno, da bi baron Gautsch že sedaj odstopil. Verjetnejše bi bilo, da bi Gautsch že sedaj razpusil državni zbor, ako bi ne stalo temu razpuščenju na poti sklicanje delegacij, ki je nujno potrebno, ker imajo delegacije, ki niso že dve leti zborovale, rešiti za državo jako važne zadeve in v prvi vrsti skupni proračun. Ako bi se pa dalo vendarle sklicanje delegacij odložiti za poznejši čas, potem, pravimo, ne bi bil izključen že sedaj razpust državnega zbora in sicer zato ne, ker bi, četudi na podlagi sedanjega volilnega reda izvršene volitve, privedle v poslansko zbornico gotovo večje število volilni preosnovi prijaznih mož, nego jih šteje poslanska zbornica sedaj, s katerimi bi vlada v zadevi volilne preosnove še jedenkrat poskusila svojo srečo. Ako bi pa tudi tako ne šlo in bi krona še vedno hotela, da se izvede volilna preosnova, no, potem bi pa ne preostajalo nič drugega več, nego volilno reformo oktroirati.

Po najnovjših poročilih iz Dunaja bi bila ostavka Gautschevega ministerstva

neizogibna. Imenuje se že z vsoto gotovostjo, kot Gautschev naslednik knez Hohenlohe. Do odločitve pride baje že v par dnevih.

Avstrijskim potnikom prepovedan vhod.

Nova ogrska vlada že dela z vsoto silo, da ustanovi neodvisno ogrsko veliko obrt. Z dovoljenjem novega ogrskega ministra Košuta ali pa morebiti celo po njegovem tajnem ukazu so razobesili na vhode v več tisoč ogrskih trgovinah napis: „Avstrijskim trgovskim potnikom prepovedan vhod.“ Mladina pa prisega, da ne bo na nikak način podpirala z nakupom avstrijska obrtna podjetja.

Volitve na Ogrskem.

V nedeljo so se pričele na Ogrskem nove državnozbornske volitve. Ta dan je bilo izvoljenih 52 poslancev. Volitve so bile jako viharne in je na več krajih moralo posegati vmes vojaštvo.

Dosedaj so znani izidi iz 202 volilnih okrajev. Košutovec je bilo izvoljenih 140.

Domače in razne novice.

Imenovanja. — Za pisarniškega ravnatelja v VIII. činovnem razredu na finančnem ravnateljstvu in Trstu je imenovan gosp. Josip Peruzzi; za pisarniškega ravnatelja v VIII. činovnem redu pri finančni prokuraturi v Trstu pa je imenovan g. Ivan Pavlin.

Imenovanja v politični stroki. — Okrajni plavar v Lošinu, dr. Higin vit. Scarpia, je imenovan namestniškim svetovalcem extra statum v Primorju, okrajni komisar Josip Gasser v Gorici pa namestniškim tajnikom extra statum v Primorju.

Smrtna kosa. — Gospoda Franceta Černica, župana v Št. Petru je zadela te dni huda nesreča. Umrl mu je 8-letni sinček France. V soboto je bil deček še v šoli, a v nedeljo ob 11. uri ponoči zatínil je, izdahivši svojo dušo, za vedno svoje mlade oči. Žaljujoci obitelji naše iskreno sožalje na bridki izgubi.

Smrtna kosa. — Umrli je v soboto na Proseku gospa Marija Piano, vdova pokojnega nadučitelja Ivana Piano. Lahka je zemljica.

† **Janez Dermastia.** — Pokojni kardinal Missia je vabil ob neki priliki pokojnega Dermastio spet v ljubljansko škofijo, toda mlademu Dermastiu se je omilila goriška škofija tako, da bi je ne bil hotel zapustiti nikoli. V kratkem času svojega delovanja na Goriškem pridobil si je med č. duhovščino in med svetnim razumnostvom mnogo iskrenih prijateljev, ki so ga ljubili in čislali. To se je pokazalo zlasti na dan pogreba. Med ogromno množico, ki se je udeležila njegovega pogreba, videli smo visokorodnega g. barona Andreja Winkler-ja, deželnega predsednika kranjskega v p. c. kr. dvornega svetovalca grofa Henrika Attemsa, visokor. barona Huberta Bauma, okraj. komis. r. a. ces. svetovalca Fr. Vodopivca, okrajnega šolskega nadzornika Franca Finžgar-ja, deželne poslance Berbuča, Klančiča, Grča in Jakoničiča, g. prelata dr. Jos. Gabrijevčiča z vsemi profesorji bogoslovja in bogoslovci, gospode kanonike prvostolne cerkve Št. Kofola, Iv. Wolfa, Fr. Kodrmatza in A. Tomšiga, gospoda deželnosodna svetovalca M. Rutarja in M. Gabrijevčiča. Višjeje rač. svetnika Pirjevca, vso mestno duhovščino oboje narodnosti itd. Sprevod je vodila duhovščina prvostolne cerkve. Truplo so položili v novo skupno grobišče podpernega društva goriške duhovščine, kateremu je bil pokojnik član. Ob odprtem grobu so zapeli pevci iz Piavi pod vodstvom tamošnjega g. učitelja žalostinko: Nad zvezdami. Vse navzoče občinstvo je bilo do solz ginjeno in je vidno sočustvovalo s potrto materjo, dvema bratoma, sestro in zlaho pokojnega Janeza.

Pokojni Dermastia bo ostal nam vsem v trajnem spominu. K že objavljenim črticam iz njegovega mladega življenja dodati hočemo še nekatere.

Pokojnik je bil dober govornik. Zato se je rad udeleževal shodov, ki sta jih prirejala „Sloga“ in „Katoliško slov. delavsko društvo“. Ko smo blagoslovljali pred tremi leti v cerkvi sv. Ignacija v Gorici zastavo delavskega društva, je pokojni Janez navdušeno govoril. Prav ta zastava ga je sedaj spremljala k večnemu počitku.

V teku malih let je bil član raznih odborov na pr. „Sloge“, „Katoliškega slovenskega delavskega društva“, „Centr. pos.“, „Goriške zveze“, „Narodne Tiskarne“ itd.

Njegovih člankov, ki jih je spisal za „Gorico“ in „Primorski List“, je brez števila. Pisal je krasno slovensčino. Njegov spisi so bili praktični in zelo vspešni. Ob zadnjih državnozbornskih volitvah je spisal cel venec uvodnih člankov za „Primorski List“, izmed katerih omenimo: „Na delo!“ in „Za slogo!“ (1901). Oseba pokojnega Dermastie je tesno združena s „Primorskim Lisom.“

Ko je bil premoščjen pred par leti iz Solkana v Plave, ločil se je z žalostjo od milih Solkancev. V par mesecih pa se je čutil v Plaveh že na svojem mestu, kakor je razvidno iz pisma, ki je je pisal takrat v Gorico svojemu prijatelju: „Ločil sem se z žalostjo, a ljudstvo v Plaveh se mi je tako prikupilo, da sem vesel in hvaležen prevzvišenemu nadškofu, ki me je poslal sem.“

Naj omenimo posebno črtico iz življenja, ki osvetljuje njegov dovtipni značaj. Bilo je pri „Gorjancu“ na Kornju v Gorici! „Katol. slov. delavsko društvo“ je imelo tam svoj shod. Iz Solkana je prišel na shod tudi pokojni Dermastia, ki je imel govor. Govoril je krepko in glasno, kakor je mogel le on, ki je bil pravi orjak. Naenkrat pristopi na okno nek socialist, ki zavpije v dvorano: „Kaj bi tako kričal!“ V dvorani se začnejo nekateri smejati, kar je bilo govorniku mučno. Pomisljal pa ni dolgo ter se odrezal: „Kaj pa morem jaz z za to, če zunanaj kak osel riga?“ Vsa dvorana mu je burno zaploskala na te primerne besede.

Pokojni Dermastia je vsestranski deloval. Znal je vplivati na mladino zlasti na dijake, ki so ga radi obiskovali in ga ljubili kot svojega prijatelja. V deškem semenišču je kot prefekt izvrstno deloval.

V boleznih je ponovno sprejel sv. sakramente. Večkrat je vzdihoval: O da bi mogel vsaj toliko okrevati, da bi lahko kaj bral in pisal! Zadnje dni pa je spoznal, da se mu bliža smrt, zato se je prav skrbno pripravljat nanjo. V smrtnem boju je klical neprenehoma imeni: Jezus in Marija! Malo ur pred smrtjo, ko je imel hude krčne napade, je došla iz Ljubljane k njemu potrta mati, kateri je še podal roko. Umrli je ob navzočnosti č. usmiljenih bratov in svojega brata dr. Josipa Dermastie v četrtek ob 1. uri zjutraj.

Te skromne vrstice naj bodo v spomin blagemu in delavnemu duhovniku Janezu Dermastiu! Večna luč naj mu sveti! Vsemogočni mu poplačaj, kar je storil dobrega tu za slovensko ljudstvo in pošlji goriški nadškofiji mnogo takih delavcev, kakršen je bil pokojni Dermastia!

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvo: posojilnica v Slov. Bistrici za narodne koleke 20 K; čitalnica v Cerknem v isti namen 4 K; društvo „Napredek“ v Vrtojbi isto tako 16 K; volilo pokojnega Ivana Hausnerja v Gorici, umrlega 15. nov. 1905 100 K; Ivan Berbuč v Gorici, ker se ni mogel udeležiti veselice 28. aprila 10 K; Blaž Grča, župnik v Šempasu, vstopnino k tej veselici 3 K; Fran Franke, vikar v Oseku, v isti namen 2 K; (razkaz mesečin prihodnjic).

Srčna hvala vsem dobrotnikom, živim in umrlim!

Narodni kolek „Š. Doma“ je na prodaj pri denarničarki ženskega oddelka „Š. Doma“ g. g. Gabrijele Mercina, pri društvenem predsedniku in v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini. G. Zasebniki, ki ga hočejo rabiti pri svojem dopisovanju, in rodoljubi, ki ga hočejo razpečavati, so uljudno vabljeni, da si ga naročijo.

Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev vabi vse one, ki so naročili pri njej modro galico (vitriji) ali žveplo, naj pridejo o priliki po to blago, kajti oboje je že došlo in že je došel tudi čas, ko modri vinogradnik začne boj proti raznim trtnim boleznim. Deževno vreme ki traja že cel teden, zahteva od vinorejca velike previdnosti.

Koncertna veselica ženskega oddelka „Šolskega Doma“ v čitalniški dvorani je v vsakem oziru imenitno vspeła. Občinstva toliko, kolikor ga je prostor dopuščal, vsprejden izbornen in vseskozi dobro izvršen, gmotni vspeh dovoljen, vsled tega tudi občina židana volja med sledečo plesno zabavo — to je v glavnih potezah označenje tega krasnega večera. Pevsko-glasbeni del vsprejden je bil pravi vseslovanski cvetlični šopek. Skladatelj vvodne točke „Graničarji“ je Hrvat Zajc, prve pevske točke „V petju oglasimo“ iz igre „Legionarji“ Slovenec Parma, druge pevske točke „Venec iz Smetanovih oper“ Čeh, druge glasbene točke „Pesem brez besed“ Rus Čajkov-

ski, tretje pevske točke „Vihar na morju“ Poljak Moniuszko; pevska točka „Finale iz Zlatoroga“ je sicer od nemškega skladatelja Thierfelderja, a se nam omili po eminentno slovensko-narodni tvarini; in skladatelj zadnje pevske točke „Nebesje oznanja“ iz oratorija „Stvarjenje“, slavni klasik Haydn, je le po vzgoji Nemec, po rodni krvi pa Slovák. In vse te točke so se pradalce spretno, precizno, s pravim mladostnim ognjem, dokaz pridnega učenja in skrbnega vodstva, in užitek pri občinstvu je bil tem popolnejši, ker je s tiskanim obsežnim besedilom v roki lahko razumevalo vsako besedo in tako sledilo skladatelju na glasbenem izraževanju njih misli. Naj bi se ta blagodejna naredba (tiskanje besedila) od takih prilikah nikoli več ne opustila! Točka iz „Legionarjev“ se odlikuje po lahkem zlogu in živahnem ritmu, kar olajša učenje, tvori sigurnost pri izvajanju in zagotovi hvaležen sprejem pri slušateljih. „Venec iz Smetanovih oper“ nas je seznanil z onimi glasbenimi biseri tega, žal, prerano umrlega zvezdne skladatelja, ki so — ob enem s skladbami pok. Dvoraka — zanesli slavo češke glasbene nadarjenosti med vse kulturne narode. V „Viharju na morju“ nam skladatelj kaj živo slika razburjenost, grozo in zmešnjavo, ki vlada na ladji ob taki huđi uri; melodije posamičnih glasov nekačo drviljo križema, besede se lovijo, ponavljajo tje in sem in spremlja izraza hrup nevihte in bučanje vzburkanega morja. Finale iz „Zlatoroga“ pa istotako izrazovito slika tragični trenotek, ko iz penečih se valov od nevihte vskipele Soče se prikaže truplo ponesrečenega trentarskega lovca, v pričlo njegove ljubljence, plitvodašne in omahljive, njega nevedne Jerice, in globokočutno, strastno ga ljubče, a ne uslišane Špele, ki z groznim očitanjem: „morilka!“ se spusti v besno vodovje, da se vsaj v smrti združi s svojim ljubljencem. Škoda bi bilo, če bi ne mogli teh točk slišati vsaj še enkrat!

Heydnovo „Nebesje“ je veličastna kantata, ki s svojim vseskozi nesprenmenim „forte“ izraža veličastnost enakomerne gibanja nebnihi teles v vesolstvu. — Po končanem glasbenem delu vsprejdena na je presenetila mlada govornica, g. g. Pahor, učitelja v „Š. Domu“, ki je z zvonkim glasom in vznešenimi besedami povzdigovala pomen večera, povdarjala zasluge sotrudnikov in priporočala „Šolski Dom“ nadaljni podpori, rekoč:

Slavna gospoda!

Čut blaženosti in zadovoljstva nad tako krasno vspelimo v čerom me sili, da Vas, zbrano gospodo in imenu ženskega oddelka društva „Šolski Dom“ najprišrenejše pozdravim, ko ste se sešli nocoj tukaj k rodoljubni daritvi. Na tem daritvenem oltarju so žrtvovali najprej blagi pevci in pevke, na čelu jim neumorni pevovodja, dolgo vrsto svojih prostih večerov, svoj trud in napor s kojim so, potrebni počitka po dnevnem stanovskem opravilu, hodili ob vsakem vremenu se vadit in nam pripravljat slastni užitek njih ubranihi glasov; tu so istotako žrtvovali gosp. naši cenjeni dramatični igralci in igralki, na čelu jim neprešnežni reditelji, svoj trud v našo zabavo, in tako je tudi vsak od Vas, častiti prisotniki, položil svoje darilo ali recimo darilec na oltar rodoljubja, in tako ste z mnogobrojno udeležbo pripomogli priredbi do častnega vspeha. Bodi vsem zato najiskrenjejša zahvala! Uverjena pa sem, da vsakega od Vas prav od srca veselijo ta uspehi glede na njegov smoter; saj vem, da vsi z radostnim očesom opazujete bujni razvoj teh neprecenjivih zavodov, ki se imenujeta „Šolski Dom“ in njega podružnik „Mali Dom“, kako privre iz njih vsaki dan po končanem pouku mnogoštevilna množica nadpolnega našega zaroda, ki bi bil brez teh zavodov za narod izgubljen, kakor se je izgubljajl skozi stoletja, in se spreminjal v sovražnike svojega rodu. Šlo malo let sluje „Šolski Dom“ in že vidimo, kako se vedno množijo, in kakor mi obžalujemo, da naši predniki niso nič storili za ohranitev svojega zaroda, za narod, ker se svojega rodu niti zavedali niso, tako nas bodo naši potomci blagorivali in slavili, da smo ustanovili in z žrtvami vzdrževali ta zavoda. Ne odjenajmo v njih podpiranju. Tukaj si dovoljujem opozoriti na upeljavo, ki brez vsake posebne žrtve posameznika lahko mnogo koristi. To je narodni kolek, ki ga ima na prodaj ženski oddelc „Šolskega Doma“. Naj bi prišel v občeno rabo, naj bi vsak rodoljub se navadil, pritisniti ga na vsako pismo, ki je ošposlje, naj bi ga vsako narodno društvo redno pritisnkalo na svoja vabila, vstopnice itd. Naš ženski oddelc, ki je poln najbolje volje, je žalibog premalo šte-

Loterijske številke.

14. aprila.

Trst 66 64 26 63 24
Linc 17 20 45 52 68

Razpis dražbe.

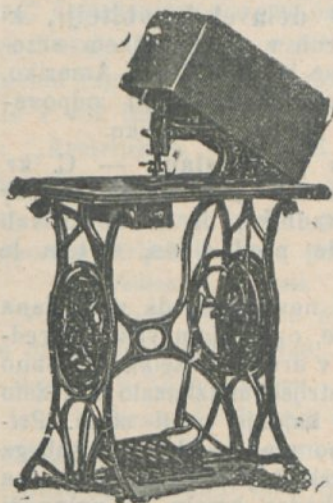
C. kr. okr. šolski svet v Tolminu odda potom dražbe dne 14. maja t. l. ob 10. uri predpoldne v uradni sobi sledeča dela:

- a) napravo 154 šolskih klopi
- b) „ 9 „ desk
- c) „ 9 „ miz
- č) „ 9 „ omar.

Načrt poedinih šolskih oprav si ogledajo ponudniki dražbenega dne.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne oboroške. Stroji so iz prvih tovarnih ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

OBJAVA.

Naznanja se, da je sklenilo varuštvo deželnega hipotečnega zavoda v seji 20. aprila t. l. da se eskomptujejo zastavna pisma ob ugotovitvi posojil od 1. maja t. l. naprej namesto po 97 $\frac{1}{2}$ % po 98%.

V Gorici, dné 27. aprila 1906.

Ravnateljstvo deželnega hipotečnega zavoda.

Apno

iz odlikovane apnenice s trajajočim ognjem.

Podpisani se priporoča slav občinstvu in stavbnim mojstrom v mestu in na deželi za obilna naročila dobrega apna, katero je na glasu kot najboljše, naj si bodi za zidanje ali pa za belenje. Apno je pristno, in zagotavljam cenj. naročnike, da tako bom i nadalje izdeloval. Cena zmierna Postrežba točna.

Ivan Faganelli i. dr.
v Mirnu pri „Šelu“.

Zastopnik And. Frančeškin.

Zavod za slikanje na steklu.

EDVARD STUHL,
Gradec, Annenstrasse No. 39.

izdeluje
slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Gospod Edvard Stuhl, umetni slikar za cerkvena okna iz Gradca, postavil je v tukajšnji župnijski cerkvi sv. Ivana Krstnika pet v resnici lepih oken. Barve se prav lepo vjemajo in so tudi svitle. Ker tudi cena oknom ni previsoka, lahko imenovanega gospoda toplo priporočam vsem cerkvenim okrbništvom, ko bi prilika donesla, da bi taka okna napravljali.

V Čepovanu, dne 25. septembra 1901.

J. Rejec, župnik.

Takih priznavanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj. Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Iv. Schindler Dunaj III. |. |.
Erdberggasse
pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

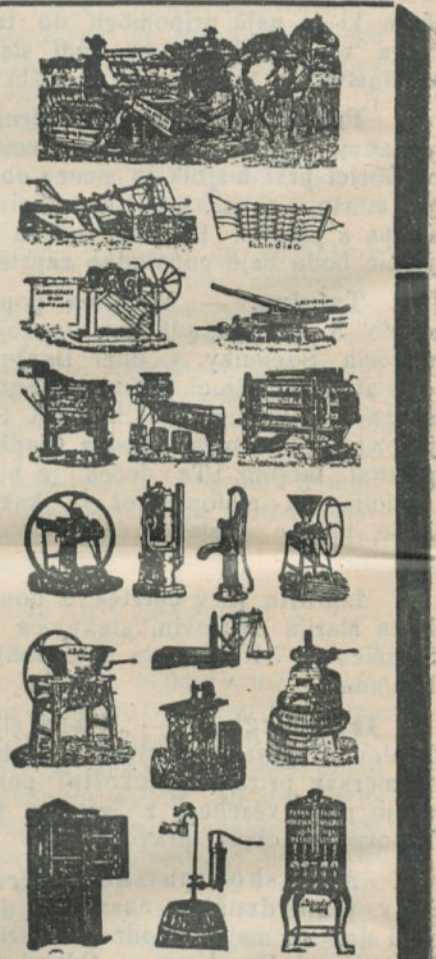
Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje k'aje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčene cevi. o o o o o o o o o o o o o o o o

Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah.

Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladost, priprave za izdelovanje sodovke in penecih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače kleparje, sedlarje, pleskarje itd.

Vse z večletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih, kakor tudi na obroke. Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno. Prekupci in agentje se vsak čas sprejmejo. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Ivan Schindler
Dunaj III. |. |. Erdberggasse 12.

Centralna posojilnica
registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih
in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905
na menice po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo po 5%
z $\frac{1}{8}$ % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

„NARODNA TISKARNA“
::: v Gorici, ulica Vetturini št. 9 :::

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ oo	oo „Pr. list“	* *
* Vabila oooo	oooo Cenike	* *
* Brošure ooo	ooo Račune	* *
* Diplome oo	oo Vizitnice	* *
* Pobotnice o	o Rač. sklepe	* *
* Sprejemnice	Jedilne liste	* *
* Plakate ooo	ooo Etikete	* *
* itd. itd.	itd. itd.	* *

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

VIKT. TOFFOLI

velika zaloga oljkenega olja iz najugodnejših krajev

Gorica, via Teatro št. 20
Gorica, v. Seminario št. 10

Olje jedilno	36 kr. lit.
„ fineje	40 „ „
„ bolje	44 „ „
„ dalmat.	48 „ „
„ istrsko	56 „ „
„ corfù	56 „ „
„ bari	60 „ „
„ Incca	70 „ „
„ nizza	80 „ „
„ najfineje	1 gl. „

Priporoča dalje pristno in zajamčeno olje v vrčih.
Postrežba najpošteneja.

Jako izdatno sredstvo proti

revmatizmu in trganju po udih (putiki)

Je liker **GODINA**, katerega napravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakobu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“ v ulici Fernelo št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se dopslje naprej 7 K, nakar se stekleničice dopsljejo franko in so v tem znesku zapopadeni vsi pošiljatveni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.